

Kansallinen identiteetti maailman onnellisimmassa maassa

Eriikka Oinonen & Harri Melin
Tampereen yliopisto

Kuva: Pixabay

Kansallinen identiteetti

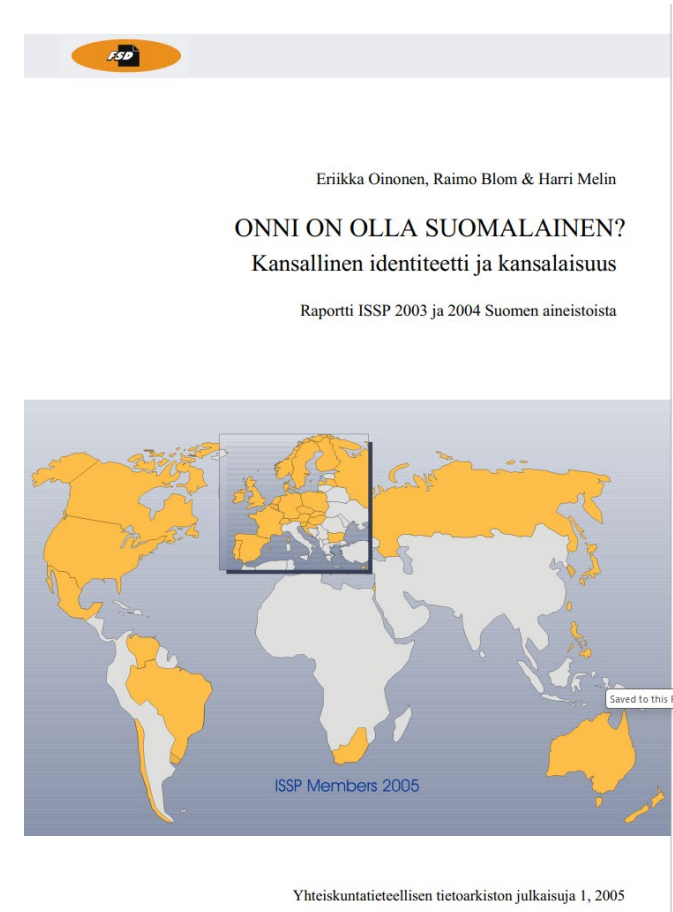
AI: Yksilön kokemus kuulumisesta tiettyyn kansakuntaan. Se on tunne omasta kansallisesta ryhmästä ja sen yhteisistä tavoitteista, historiasta ja muistoista. Tämä identiteetti voi muodostua yhteisistä poliittisista tavoitteista, kuten itsenäisyydestä, tai yhteisestä arvopohjasta, kielestä ja kulttuurista.

Kansallisuuden kertomuksia siirretään sukupolvelta toiselle, niistä tulee jaettuja, ne luonnollistuvat ja toimivat kuulumisen välineinä (Oinonen, Blom & Melin 2005, 7).

ISSP kyselyiden teemat pyrkivät huomioimaan kansallisen identiteetin ja kuulumisen eri tasoja.

ISSP National identity

- Aineistot koottu 1995, 2003, 2023
- Suomessa vuosina 2002 ja 2023
- Kyselyn teemoja:
 - ✓ kansalaisuus ja osallistuminen
 - ✓ käsityksiä suomalaisesta yhteiskunnasta
 - ✓ suhtautuminen maahanmuuttajiin ja etnisiin vähemmistöihin
 - ✓ Suomi ja globalisaatio
 - ✓ Suomi ja EU

Identiteetin rakennuspalikat

- Vuonna 2003 suomalaisten kuva omasta itsestä perustui sille, mitä ihminen tekee. *Suomalaisen identiteetin perusta oli ennen muuta ammatti*. Kansalaisuus ja perheasema tai siviilisääty olivat myös keskeisiä identiteetin rakennuspalikoita, mutta ikä ja sukupuoli eivät nousseet vahvoiksi identiteetin määrittäjiksi.
- Vuonna 2023 identiteetin rakennuspalikat olivat pysyneet samoina.

Tosi suomalainen

	2003*	2023*
Kunnioittaa Suomen lakeja	51 %	71%
Kokee itsensä suomalaiseksi	54 %	51%
Omaa suomalaiset sukujuuret	26%	13%
* Erittäin tärkeä		

Tekoälyn näkemys tosi suomalaisesta.

Kansallisen ylpeyden aiheet

	2003*	2023*
Suomen historia	33 %	39%
Saavutukset urheilussa	14%	24%
Saavutukset taiteessa ja kirjallisuudessa	16%	21%
*Erittäin tärkeä		

Suhtautuminen politiikkaan

	2003*	2023*
Minunlaiseni ei voi vaikuttaa hallituksen päätöksiin	24 %	17 %
Samastuu kolmeen alimpaan kerrostumaan	15 %	10 %
Samastuu kolmeen ylimpään kerrostumaan	15 %	22 %
* Täysin samaa mieltä		

Suhtautuminen maahanmuuttajiin

	2003	2023
Maahanmuuttajat lisäävät rikollisuutta*	16 %	20 %
Maahanmuuttajat vievät työt suomalaisilta **	27 %	15 %
Maahanmuuttajista on hyötyä taloudelle**	19 %	47 %
*Täysin samaa mieltä ** Täysin samaa mieltä ja samaa mieltä yhdistetty		

Suhtautuminen Euroopan unioniin

	2003*	2023*
Tulisiko Suomen pysyä EU:n jäsenenä	51 %	73 %
Suomen tulee noudattaa EU:n päätöksiä, vaikka olisikin eri mieltä	4 %	6 %
Pitäisikö EU:lla olla enemmän valtaa kuin kansallisilla hallituksilla (enemmän valtaa)	7 %	8 %
* Täysin samaa mieltä		

Yhteenveto

- Kansallista identiteettiä koskevat käsitykset muuttuvat hitaasti.
- Suomalaiset ovat aikaisempaa ylpeämpiä historiasta ja saavutuksistaan urheilussa ja kulttuurissa.
- Suhtaudumme maahanmuuttajiin suopeammin kuin 2000-luvun alussa, mutta uskomme heidän kasvattavan rikollisuutta.
- Suomalaiset ovat sitoutuneet vahvasti Euroopan unioniin.